

INFOFICHE BEHEEROVEREENKOMSTEN AFZETTEN/TERUGSNOEIEN

Beheerovereenkomsten voor onderhoud kleine landschapselementen

WAT?

Afzetten is bomen en struiken uit een klein landschapselement afzagen op een hoogte die minstens gelijk is aan de dikte van de stam of tak. De boom of struik zal vanuit de overgebleven stomp of de wortels nieuwe takken of stammen aanmaken.

Terugsnoeien is houtige landschapselementen insnoeien tot op de gesteltakken. Dat voorkomt dat de landschapselementen te hoog en breed uitgroeien. Uit de gesteltakken lopen de planten opnieuw uit. Doordat ze de volgende jaren vrij kunnen uitgroeien kunnen de planten ook bloemen en vruchten dragen.

Terugsnoeien is minder drastisch dan afzetten. Daardoor is terugsnoeien ook mogelijk bij wat oudere planten en soorten die afzetten niet goed verdragen.

WAAROM?

- Deze kleine landschapselementen vormen een geschikt leefgebied voor allerlei dieren zoals das, wezel en sleedoornpage. Ze kunnen er schuilen, rusten, nestelen of voedsel zoeken. Sommige diersoorten verplaatsen zich via de landschapselementen door een gebied.
- Ze binden CO₂ over een langere termijn en verminderen de effecten van hittegolven en stormen. Ze remmen afstromend water en modder af, en zorgen dat water makkelijker in de grond dringt. Hun wortelstelsel neemt meststoffen op uit grondlagen die onbereikbaar zijn voor landbouwteelten.
- Ze bepalen vaak het uitzicht van een landschap en zijn een deel van ons cultureel erfgoed.

HOE?

- De houtige begroeiing tijdens de looptijd van het contract
 - Ofwel voor minstens 25 % afzetten of terugsnoeien
 - Ofwel voor minstens 50 % afzetten of terugsnoeien
 - Ofwel voor minstens 75 % afzetten of terugsnoeien, grotendeels afzetten
 - Ofwel voor minstens 75 % afzetten of terugsnoeien, grotendeels terugsnoeien
- Afzetten en terugsnoeien gebeurt in de periode van 1 november tot en met 15 maart als de planten in rust zijn.
- Bij het terugsnoeien tot op de gesteltakken bedraagt de snoeihoogte minstens 1,5 meter. De snoeibreedte minstens 1 meter.
- Het gebruik van een klepelmaaier is niet toegestaan.
- U mag het snoeihout op stapels of rillen in of naast het landschapselement leggen. Let er wel op dat dat de hergroei van de houtige vegetatie niet schaadt. Voer het snoeihout af als dat niet mogelijk is. Ook als u het snoeihout versnipperd, moet u het afvoeren.

- Bomen in het landschapselement zijn toegelaten als ze de normale ontwikkeling van het landschapselement niet belemmeren. Het teveel aan boomvormende soorten mag afgezet worden als hakhout.
- Verwijder Amerikaanse vogelkers, Amerikaanse eik, valse acacia (robinia) en vervang ze door inheemse soorten. U mag de stobben met herbiciden behandelen om opslag van die ongewenste soorten tegen te gaan.
- Gebruik plantgoed met een minimale grootte 40/60.
- Bescherm de basis van alle planten tegen vee.

TIPS

- Afzetten en terugsnoeien moet gebeuren wanneer de sapstroom stil ligt. Voor de meeste soorten is dat tussen 1 november en 15 maart. Bij soorten als haagbeuk, (veld)esdoorn en berk komt de sapstroom echter al vroeger op gang. Afzetten en terugsnoeien gebeurt bij die soorten best voor nieuwjaar om te sterk bloeden en verzwakking van de boom te voorkomen.
- Vermijd snoei bij strenge vorst (< -5°C) om invriezen van de verse wonden te voorkomen. Voor oudere wonden vormt vorst geen probleem.
- Zaag bij het afzetten de takken niet te kort tegen de grond of tegen de stobbe af. Laat een stomp staan die minstens even lang is als de diameter van de tak. Uit de slapende ogen op deze stomp loopt de plant opnieuw uit.
- Maak bij zwaardere takken eerst een inkeping tegenover de zaagsnede. Zo vermijdt u dat de schors op de stomp mee afscheurt en het verhindert dat de plant opnieuw uitloopt.
- Zorg voor (licht) schuine snijvlakken zodat er geen regenwater op de wonden blijft staan. Vermijd ook te grote snijwonden. Dat verlaagt de kans op infecties.
- Begin met de gezonde planten en houdt verzwakte en zieke planten voor het laatst. Zo voorkomt u dat u eventuele besmettingen overdraagt. Ontsmet uw snoeimateriaal met bijvoorbeeld alcohol of dettol als u die volgorde niet kan aanhouden.
- Snoei bij terugsnoei zowel in de hoogte als in de breedte. Zo voorkomt u dat het landschapselement onderaan kaal wordt en geleidelijk aan evolueert naar een bomenrij uit de snelst groeiende soorten.
- Staan in het landschapselement snelgroeiende soorten (wilgen, zwarte els, ...) en traaggroeiende soorten (eik, haagbeuk, ...) door elkaar, sla dan bij de traag groeiende soorten een kapbeurt over. Dat verhoogt hun overlevingskans.

VERGOEDING

Voor een beheerovereenkomst afzetten/terugsnoeien ontvangt u:

- voor minstens 25 % afzetten of terugsnoeien – 1.827 euro per hectare per jaar of 0,84 euro per meter per jaar
- voor minstens 50 % afzetten of terugsnoeien – 2.315 euro per hectare per jaar of 1,07 euro per meter per jaar
- voor minstens 75% afzetten of terugsnoeien, grotendeels afzetten – 2.725 euro per hectare per jaar of 1,26 euro per meter per jaar
- voor minstens 75% afzetten of terugsnoeien, grotendeels terugsnoeien – 2.882 euro per hectare per jaar of 1,33 euro per meter per jaar